

Adroddiad i	Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru	
Dyddiad	15 Gorffennaf 2024	
Swyddog Arweiniol	Stewart Forshaw, Dirprwy Brif Swyddog Tân, Polisi a Chynllunio Corfforaethol	
Swyddog Cyswllt	Anthony Jones, Pennaeth Cynllunio, Perfformiad a Thrawsnewid	
Pwnc	Yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys	

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i Aelodau Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) ar y cynnydd sydd wedi ei wneud gan Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys, a sefydlwyd mewn ymateb i'r penderfyniad a wnaed gan yr Awdurdod yn ei gyfarfod ar 18 Rhagfyr 2023. Pwrpas y grŵp hwn oedd ymchwilio a datblygu opsiwn parhaol newydd ar gyfer darpariaeth frys ar draws Gogledd Cymru.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Cadeiriwyd grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys gan Reolwr Criw o Orsaf Dân Glannau Dyfrdwy, ac roedd y Dirprwy Gadeirydd yn Rheolwr Gwylfa o Orsaf Dân y Rhyl. Roedd y Grŵp yn cynnwys un ar bymtheg o gydweithwyr yn gweithio ar wahanol lefelau ac mewn gwahanol orsafoedd ac adrannau o fewn Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth), gan gynnwys cynrychiolwyr Undeb y Brigadau Tân (FBU). Fe wnaethant gyfarfod ar naw achlysur rhwng mis Chwefror a mis Mai 2024, gan drafod ac ymchwilio i sawl model ymateb brys.
- 3 Penllanw'r gwaith hwn oedd tri darn o ymchwil i fodolau ymateb brys yn cael eu cyflwyno gan Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys i Weithgor Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys yr Awdurdod ar 20 Mai 2024. Mae'r tri darn hyn o ymchwil yn cynrychioli cryn dipyn o ymdrech, gwaith ac ymgysylltiad gan randdeiliaid ac aelodau Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys ac roedd pob un ohonynt yn cynnig gwelliannau posibl i'r ddarpariaeth frys.
- 4 Yn ei gyfarfod ar 20 Mai 2024, gofynnodd Gweithgor Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys yr Awdurdod Tân i'r Gwasanaeth adolygu'n fanwl y tri darn o ymchwil a gyflwynwyd gan Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys er mwyn darparu argymhellion yng nghyfarfod nesaf Gweithgor Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys yr Awdurdod ar 12 Mehefin 2024.

- 5 Yn dilyn dadansoddiad pellach o'r tri darn o ymchwil i fodelau ymateb brys a gyflwynwyd i Weithgor yr Awdurdod Tân ar 12 Mehefin, argymhellwyd dau o'r modelau ar gyfer gwaith datblygu pellach fel modelau ymarferol posibl ar gyfer ymateb brys yn y dyfodol sy'n gwella tegwch y ddarpariaeth frys i gymunedau Gogledd Cymru.

ARGYMHELLIAD

- 6 Argymhellir bod yr Aelodau'n:
- i) cymeradwyo bod Swyddogion yn parhau i weithio gyda staff a chyrrff cynrychioliadol mewn partneriaeth gymdeithasol i symud ymlaen, datblygu a gweithredu modelau ymchwil dau a thri Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys, neu amrywiadau arnynt, yn dilyn ymgynghori â staff;
 - ii) cymeradwyo bod y Gwasanaeth yn ymgymryd â'r trefniadau angenrheidiol i wneud y gorsafoedd a nodwyd ar gyfer cyflwyno system ddyletswydd staffio dydd yn addas ar gyfer hynny; a
 - iii) gwerthfawrogi ymdrechion a chyfraniad Aelodau Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys i ddatblygu opsiwn parhaol newydd ar gyfer darpariaeth frys ledled Gogledd Cymru.

CEFNDIR

- 7 Yn ystod y cyfnod rhwng mis Gorffennaf a mis Medi 2023, ymgynghorodd yr Awdurdod â'r cyhoedd ar dri opsiwn posibl ar gyfer darparu ei ymateb brys i gymunedau Gogledd Cymru yn y dyfodol.

- 8 Yn dilyn yr ymgynghoriad cyhoeddus 12 wythnos o hyd, cyfarfu'r Awdurdod ar 18 Rhagfyr 2023 a phenderfynwyd fel a ganlyn:

Gofynna'r Aelodau i'r Swyddogion barhau i weithio gyda'r holl randdeiliaid er mwyn datblygu opsiwn newydd parhaol, gan ystyried y penderfyniad a wnaed heddiw a chyfyngiadau'r gyllideb arfaethedig.

- 9 Felly, gofynnwyd am fynegiadau o ddiddordeb gan staff sy'n gweithio ar bob lefel ar draws holl adrannau, gorsafoedd a systemau dyletswydd y Gwasanaeth, ac ym mis Ionawr 2024 sefydlwyd Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys. Mae Undeb y Brigadau Tân hefyd wedi'u cynrychioli ac maent wedi bod yn bresennol ym mhob cyfarfod.

GWYBODAETH

- 10 Cynhaliodd Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys ei gyfarfod cyntaf ar 1 Chwefror 2024 ac maent wedi cyfarfod naw gwaith, gan drafod y model ymateb presennol yn fanwl ac archwilio dulliau arloesol o ddarparu model ymateb brys mwy teg yn y dyfodol.

- 11 Roedd Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys yn derbyn bod angen gwella'r ddarpariaeth frys, yn enwedig yn ardaloedd mwy gwledig Gogledd Cymru, ac roeddent yn deall bod yn rhaid i unrhyw gynigion a gyflwynid ganddynt fodloni meini prawf gwerthuso'r Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys a ddefnyddiwyd drwy gydol y broses o ddatblygu'r opsiynau gwreiddiol.
- 12 Mae Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys wedi cael ei gefnogi gan adrannau'r Gwasanaeth yn ôl yr angen, wedi cael mynediad at ddata a modelu ymateb brys a hefyd wedi cael cyflwyniadau ar fodelau cyflenwi darpariaeth frys amgen gan Wasanaethau Tân ac Achub eraill yn y DU.
- 13 Yn dilyn pob cyfarfod, gofynnwyd i aelodau Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys siarad â'u cydweithwyr i gael adborth ar y syniadau oedd yn cael eu trafod er mwyn sicrhau bod y gweithlu ehangach yn parhau i fod yn ymwybodol o'r datblygiadau. Cafodd cydweithwyr eu hannog hefyd i gyflwyno eu syniadau i gynrychiolwyr Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys er mwyn iddynt gael eu cynnwys yn nhrafodaethau'r grŵp.
- 14 Archwiliodd Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys amrywiaeth o opsiynau ymateb brys ar gyfer y dyfodol ac aeth ati i adolygu'r rhain yn erbyn meini prawf gwerthuso'r Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys ac adborth gan gydweithwyr.
- 15 Datblygwyd tri darn o ymchwil i fodelau ymateb brys a chawsant eu cyflwyno gan Gadeirydd a Dirprwy Gadeirydd Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys i Weithgor Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys yr Awdurdod Tân ar 20 Mai 2024. Dyma'r modelau hynny:
 - **Model 1:** Mae'n defnyddio pob un o'r 12 diffoddwr tân System Ddyletswydd Amser Cyflawn Wledig (WDSR) ac 89% o gydnerthedd criwio* y Gwasanaeth i ddarparu dwy orsaf newydd â staff dydd.
 - **Model 2:** Mae'n cyflwyno newidiadau i'r system ddyletswydd ym mhob gorsaf amser llawn er mwyn rhyddhau staff. Gan ddefnyddio'r staff sy'n cael eu rhyddhau yn sgil y newid hwn, diffoddwyr tân y System Ddyletswydd Amser Cyflawn Wledig a 78% o gydnerthedd criwio'r Gwasanaeth, darperir tair gorsaf newydd â staff dydd.
 - **Model 3:** Mae'n sicrhau bod isafswm y nifer sy'n teithio ar wyth peiriant llawn-amser yn cyd-fynd ag isafswm y nifer sy'n teithio ar y System Ddyletswydd Ar Alwad (RDS), diffoddwyr tân WDSR ac ail beiriant llawn-amser Wrecsam h.y. criw o bedwar diffoddwr tân ar beiriannau. Gan ddefnyddio'r staff sy'n cael eu rhyddhau yn sgil y newid hwn, diffoddwyr tân y System Ddyletswydd Amser Cyflawn Wledig ac 11% o gydnerthedd criwio'r Gwasanaeth, darperir tair gorsaf newydd â staff dydd.

** Mae angen cydnerthedd criwio i gwmpasu absenoldebau tymor hir, swyddi gwag oherwydd ymddeoliadau rhwng ymgyrchoedd recriwtio ac i gwmpasu dyrchafiadau dros dro a secondiadau.*

- 16 Yn ei gyfarfod ar 20 Mai 2024, gofynnodd Gweithgor Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys yr Awdurdod Tân i Swyddogion adolygu'r modelau ymchwil a darparu argymhellion yn ei gyfarfod ar 12 Mehefin 2024.
- 17 Yn dilyn rhagor o ddadansoddi a gwerthuso, rhoddodd y Swyddogion gyflwyniad i Aelodau Gweithgor Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys yr Awdurdod Tân ar 12 Mehefin 2024, a nodwyd bod modelau ymchwil dau a thri yn cynnig modelau ymateb brys posibl, ymarferol sy'n bodloni nodau a meini prawf gwerthuso'r Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys. Nodwyd bod model ymchwil un yn creu gormod o risg i'r Gwasanaeth o ran cydnerthedd ymateb effeithiol a bod y gwelliant yr oedd yn ei gynnis o ran y ddarpariaeth frys yn gyfyngedig.
- 18 Argymhellodd y swyddogion i Weithgor Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys yr Awdurdod Tân ar 12 Mehefin 2024 y dylid datblygu modelau ymchwil dau a thri Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad ymhellach mewn partneriaeth gymdeithasol â staff a'r cyrff cynrychioliadol. Cymeradwywyd hyn gan Aelodau Gweithgor Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys yr Awdurdod Tân i'w gymeradwyo gan yr Awdurdod ar 15 Gorffennaf 2024.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Rhaid i ganlyniadau'r Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys fodloni rhwymedigaethau'r Awdurdod o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
Cyllideb	Mae goblygiadau cyllidebol yr ymgynghori wedi cael eu cyhoeddi. Mae Grŵp Gorchwyl a Gorffen yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys wedi bod yn adolygu opsiynau darpariaeth frys sydd o fewn y gyllideb bresennol.
Cyfreithiol	Mae ein deddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod ymgynghori â'r cyhoedd ar newidiadau i'n darpariaeth frys. Mae ymgynghoriad yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys a'r arferion gorau y mae'r Gwasanaeth yn eu dilyn, fel yr argymhellwyd gan y Sefydliad Ymgynghori, yn cefnogi'r Awdurdod i fodloni'r gofynion hyn.
Staffio	Mae'r Gwasanaeth wedi cynnal ymgynghoriad uniongyrchol helaeth gyda staff a'u cyrff cynrychioliadol yn ystod y cam cyn-ymgynghori ac fe barhaodd hyn yn ystod yr ymgynghoriad cyhoeddus llawn. Fodd bynnag, wrth benderfynu ar yr opsiynau i'w cyflwyno, bydd y newidiadau arfaethedig o fewn yr opsiynau yn effeithio ar staff.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Mae Swyddog Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant y Gwasanaeth wedi ymgysylltu â grwpiau Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant drwy gydol yr ymgynghoriad. Mae'r arfer gorau y mae'r Gwasanaeth yn ei ddilyn a sicrwydd ansawdd yr ymgynghoriad gan y Sefydliad Ymgynghori yn sicrhau pwyslais ar ofynion yr Awdurdod yn y maes hwn.
Risgiau	Mae'r Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys, ei ymgynghoriad a gwaith y Grŵp Gorchwyl a Gorffen yn lleihau'r risgiau o beidio â gallu ymateb i argyfyngau yn effeithiol ac yn effeithlon yng nghymunedau Gogledd Cymru.